

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Pardubice

Inspekční zpráva

ZŠ Litomyšl, T. G. Masaryka 1145, okres Svitavy

T. G. Masaryka 1145, 570 01 Litomyšl

Identifikátor školy: 600 100 791

Termín konání orientační inspekce: 5. - 8. červen 2001

Čj.	104 175/01-2607
Signatura	oj4cu108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Litomyšl, T.G. Masaryka 1145, okres Svitavy (dále jen ZŠ) je úplná základní škola s právní subjektivitou. Ve všech ročnících je vyučováno podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Součástí školy je školní družina a školní klub. Pro výuku jsou k dispozici kmenové třídy, odborné učebny, kabinety, herny, aula, prostory školní družiny a školního klubu.

Přehled celkového počtu žáků a tříd ve školním roce 2000/2001

	Počet žáků	Počet tříd
1. stupeň	263	11
2. stupeň	168	7
Celkem	431	18

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality výuky vychází z hospitační činnosti uskutečněné ve vybraných předmětech.

1. stupeň ZŠ

Časová dotace předmětů odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do druhých a třetích ročníků není v souladu s osnovami schváleného vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Nebyly respektovány úpravy osnov z roku 1998, schválené MŠMT ČR dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98 s platností od 1. září 1998. Ve třetích ročnících bylo vyučováno tématu slovesná osoba, číslo, čas, ve druhých ročnících souvětí, které jsou učivem vyšších ročníků. Kontinuita výuky je zajištěna používáním ucelených řad učebnic a zpracováním ročních plánů učiva, které jsou vedením školy kontrolovány. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku je na výborné úrovni, což souvisí i se zpracováním a dodržováním rozvrhu týdenní pracovní doby, podle kterého tráví učitelé část přípravy na výuku ve škole.

Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám a jsou vhodně a účelně vybaveny. Učebny v přízemí mají vchod přímo do přírodního areálu školy, což je využíváno pro pobyt dětí venku o přestávkách, ale i v relaxační části hodin. Učební prostředí ve třídách je podnětné a estetické.

Organizační pokyny vyučujících byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku i možnostem žáků. Ve většině hodin vyučující využívali pestrých vyučovacích metod a forem (diktáty slov, řešení slovních úloh, vymyšlení slovních úloh žáky dle zadaného příkladu, sestavení obrázku dle výsledků příkladů, výběr slovních druhů na lístcích, rozhovory, hra na tělo, skládání slov z písmen aj.). Ve 2 hodinách převažovala metoda výkladu učitele a forma frontální práce. V jedné hodině využila vyučující metody pozorování živých přírodnin v okolí školy. U dvou vyučujících byly hodiny zcela mimořádné s vysokou pracovní aktivitou žáků a se zájmem o práci. Ve většině hodin nechyběla relaxační část. Kooperativní techniky byly zařazeny pouze v některých hodinách. Při samostatné práci, nebyli v některých hodinách, všichni žáci dostatečně vytíženi.

Vstupních motivačních výzev bylo využito ve dvou hodinách, též mezipředmětové vztahy byly využívány zcela výjimečně. Někteří vyučující poskytovali žákům při řešení úkolů pomoc a upozorňovali je na klíčová úskalí. Pouze v jedné hodině bylo provedeno závěrečné zhodnocení

práce žáků.

Dohodnutá pravidla jednání jsou respektovaná, komunikace je založena na vzájemné důvěře. Byly rozvíjeny komunikativní schopnosti žáků i vzájemná spolupráce, pouze u vyučujících s krátkou dobou praxe byly rozvíjeny tyto dovednosti nedostatečně. Verbální i neverbální komunikace učitelů byly na velmi dobré úrovni.

Plánování a příprava výuky, organizace, formy a metody výuky, interakce a komunikace jsou velmi dobré. Podmínky výuky jsou vynikající a motivace a hodnocení jsou průměrné. Celkově je výuka hodnocena jako velmi dobrá.

Německý jazyk

Předmět německý jazyk je vyučován s časovou dotací dle schváleného učebního plánu, členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Kromě předmětu německý jazyk je ve škole vyučováno též volitelnému předmětu konverzace v německém jazyce v 8. a 9. ročnících, který je zaměřen zejména na rozvíjení slovní zásoby žáků. Kontinuita výuky je zajištěna promyšlením a zpracováním ročních plánů učiva a ucelenou řadou učebnic ve škole používaných.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučující je plně využívána a kladně ovlivňuje kvalitu výuky. Učebna německého jazyka je vhodně a účelně vybavena a odpovídá psychohygienickým zásadám. Cena kvalitních učebnic, které jsou ve výuce používány, je vysoká, nejsou již prostředky na nákup dalších studijních materiálů volně přístupných žákům. Vyučující využívá pro žáky kopírování vlastních materiálů, které získala na různých seminářích a stážích.

Málopočetné skupiny umožňují vyučující individuální přístup a zapojení všech žáků do výchovně vzdělávacího procesu. Při výuce bylo využito rozmanitých vyučovacích metod (test, hodnocení, opakování, obrázkový diktát, otázka - odpověď, píseň a jiných). Kooperativní techniky učení byly zaznamenány ve dvou sledovaných hodinách, a to pouze práce ve dvojicích. Využívání pomůcek bylo účelné, z didaktické techniky byl jen v jedné ze sledovaných hodin použit kazetový radiomagnetofon, a to jako pomůcka při zpěvu žáků s nahranou písní na kazetě. Pro práci s poslechem ani pro výuku výslovnosti nebyla didaktická technika využita. Vyučující vedla hodiny částečně v jazyce českém, částečně v němčině. Hry a skupinové aktivity byly využívány v malé míře.

V žádné ze sledovaných hodin nebylo využito vstupní motivace, v průběhu hodin též chyběla motivace žáků k práci pochvalou. Mezipředmětových vztahů nebylo využito ani při práci s článkem o Mozartovi. Při prověřování výchozích znalostí a dovedností hodnotila vyučující žáky přiměřeně, otázky se vztahovaly k probíranému učivu. Při řešení zadaných úkolů byla žákům poskytována přiměřená pomoc vyučující. Nebylo využito metody práce s chybou. V závěru hodin chybělo zhodnocení práce žáků. Vzájemná komunikace probíhala podle předem známých a dohodnutých pravidel a byla založena na vzájemné důvěře. Verbální i neverbální komunikace učitelky byly na velmi dobré úrovni.

Plánování a příprava výuky jsou příkladné. Podmínky výuky, organizace, formy a metody výuky, interakce a komunikace jsou velmi dobré, motivace a hodnocení má průměrnou úroveň. Celkově je výuka německého jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Chemie, přírodopis, přírodověda a chemická praktika

Předměty jsou vyučovány v časových dotacích, které odpovídají schváleným učebním dokumentům. Obsah a členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu se schválenými učebními osnovami. Záznamy v třídních knihách je doloženo, že učební osnovy jsou plněny, včetně zařazení laboratorních prací. Zájemci o přírodovědné předměty si mají možnost zvolit

jako volitelný předmět chemické nebo biologické praktikum.

Výuka přírodopisu a přírodovědy probíhá v kmenových učebnách, ve kterých je využívána mobilní didaktická technika. Prostředí učeben je estetické, podnětné a motivující. V některých učebnách byla výuka narušována hlukem způsobeným projíždějícími automobily po nedaleké silnici. Přilehlých prostor chodeb je využíváno k instalaci výstav přírodnin. Výuka předmětu chemie a chemických praktik je realizována v učebně chemie, která je vybavena digestoří, žákovskými laboratorními stoly s rozvodem plynu a vody, demonstračním laboratorním stolem, zpětným projektorem a televizorem. V přilehlé místnosti je kabinet, vybavený chemikáliemi i laboratorním sklem. Materiální vybavení je na velmi dobré úrovni.

Výuku zajišťují vyučující, kteří splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti (ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců). Tomu odpovídala i jejich vysoká odborná erudice. Všechny hodiny byly vyučujícími pečlivě připravené.

Na 1. stupni bylo učivo z minulých hodin opakováno zábavnými formami, realizována byla práce žáků ve skupinách, s mírou bylo využíváno soutěživých forem. Nové učivo bylo vyvozováno z pokusných činností všech žáků. Žáci nebyli zatěžováni zbytečnými fakty. Na 2. stupni byla využívána více tradiční organizace výuky (opakování, výklad, zápis nového učiva do žákovských poznámkových sešitů). Pozitivní bylo zařazování herních činností. Ne vždy byly donesené pomůcky využity. Mezi zápory patřilo v mnoha hodinách neefektivní opisování dlouhých textů z tabule do žákovských poznámkových sešitů. V souvislosti se ztrátou času psaním dlouhých zápisů pak většinou chyběl čas na procvičení nové látky, pro zopakování a shrnutí učiva, případně na realizaci laboratorních pozorování.

Motivace žáků byla téměř ve všech hodinách výrazná. Žáci byli do problematiky nového učiva uváděni problémovými otázkami, vyučující zpestřovali výuku uváděním zajímavostí. Výrazným motivujícím faktorem byl přátelský vztah mezi vyučujícími a žáky většiny tříd i následně pozitivní, příjemná atmosféra. Klasifikace žáků i slovní hodnocení byly zřetelné a odpovídaly znalostem žáků. Relativně málo bylo využíváno pochval v průběhu hodin. Rovněž závěrečného zhodnocení hodin bylo využíváno v malé míře. Ze zápisů v žákovských knížkách vyplývá, že hodnocení prospěchu je dostatečně časté a je rozloženo v průběhu celého klasifikačního období.

Ve všech hodinách bylo vystupování vyučujících vyrovnané, klidné, příjemné, jejich jazykový projev spisovný, srozumitelný a kontakt se žáky na velmi dobré úrovni. Mezi nedostatky hodin patřilo, že i když žáci s vyučujícími spolupracovali, mluvené slovo vyučujících výrazně převládalo nad projevem žáků. Chování žáků bylo, až na jednu zaznamenanou výjimku, slušné a bezkonfliktní. Ve zmíněné hodině žák svými gesty a častými hlasitými projevy nesouvisejícími s výukou narušoval koncentraci spolužáků. Jeho chování bylo vyučující zvládáno s profesionální úrovní.

Podmínky výuky jsou vynikající. Plánování, organizace, formy a metody výuky, interakce a komunikace, způsoby hodnocení a motivace žáků mají nadprůměrnou úroveň. Celkově je výuka předmětů hodnocena jako velmi dobrá.

Zeměpis

Realizace počtu vyučovacích hodin učebního plánu v jednotlivých ročnících je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem, kterému odpovídají i tematické plány učiva zeměpisu. Výukové cíle, stanovené vyučujícími, jsou ve shodě se standardem základního vzdělávání. Volitelné ani nepovinné předměty se zaměřením na rozšíření učiva zeměpisu se ve škole

nevyučují. Všechny 10 hodin je vyučováno učiteli bez odborné způsobilosti pro výuku zeměpisu. Hospitované vyučovací hodiny byly realizovány v kmenových třídách, v hodinách byly použity nástěnné mapy, učebnice a zeměpisné atlasy. Zastaralé nástěnné mapy jsou postupně nahrazovány mapami, které odpovídají současné situaci. Pro výuku se používají i nástěnné mapy částečně poškozené. Chybí stojany na mapy, ty jsou zavěšovány na tabuli. Dochází tak k situacím, kdy žáci mají nedostatečný přehled při výkladu nového učiva. Pozitivem je vybavení školy ucelenou řadou zeměpisných učebnic (autor Mgr. Petr Lorenc - nakladatelství Moby Dick).

Zopakování předchozího učiva byl věnován dostatečný časový prostor, vyučující převážně využívali frontální způsob opakování, individuální zkoušení bylo zařazeno v jedné vyučovací hodině. V této hodině byla žákům dána možnost přihlásit se na přezkoušení jejich znalostí předchozího učiva. Samostatná práce s učebnicí, zadaná ostatním žákům, byla vyučujícím v průběhu úvodní části výuky zkontrolována, nedostatečné odpovědi byly s celou třídou doplněny. V průběhu výkladu nového učiva zadávali vyučující žákům problémové otázky, snažili se využívat znalostí žáků o regionu, v jednom případě byly použity i srovnávací tabulky v učebnici zeměpisu. V jedné vyučovací hodině převládal monolog vyučujícího, žáci tak měli omezenou možnost zapojit se aktivněji do průběhu výuky. V menší míře si vyučující ověřovali, zda žáci dovedou nově probírané geografické údaje najít ve svých atlasech. Zápisy v žakovských sešitech byly přehledné a přiměřeně dlouhé. V některých vyučovacích hodinách zůstalo málo času na závěrečné zopakování nového učiva a zhodnocení práce žáků. Při kontrole zápisů klasifikace v žakovských knížkách bylo zjištěno převládající písemné ověřování znalostí učiva.

V hodinách byly zaznamenány dobré vztahy mezi vyučujícími a žáky, převládalo pozitivní hodnocení žakovských výkonů. Verbální i písemný projev vyučujících byl bez nedostatků. Žáci respektovali požadavky učitelů, nevhodné chování žáků nebylo ve sledovaných hodinách zaznamenáno.

Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň. Materiální podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení byly průměrné. Psychohygienické podmínky výuky, interakce a komunikace byly velmi dobré. Celkově má výuka zeměpisu průměrnou úroveň.

Tělesná výchova

Tematické plány vyučujících jsou v souladu s osnovami zvoleného vzdělávacího programu a odpovídají dvouhodinové dotaci tělesné výchovy za týden. V rámci tělesné výchovy se vyučuje základní pohybová průprava, gymnastika, atletika, odbíjená, košíková a kopaná. Jako nepovinný předmět jsou pro žáky 1. stupně zařazeny pohybové sportovní aktivity (kopaná, vybíjená a gymnastika). Žáci 2. stupně mají možnost navštěvovat nepovinné předměty se zaměřením na odbíjenou, florbal a kopanou. Jako volitelný předmět si mohou žáci 8. a 9. ročníku zvolit sportovní výchovu. Ve škole je zřízeno i jedno oddělení zdravotní tělesné výchovy.

Pro žáky 1., 3. a 4. ročníku organizuje škola pravidelně základní plavecké kurzy (Plavecký bazén Polička), pro žáky 7. a 8. ročníku lyžařský výcvik v Jeseníkách.

Z celkového počtu 38 hodin povinné tělesné výchovy je 12 hodin vyučováno pedagogickým pracovníkem bez odborné způsobilosti pro výuku tělesné výchovy, tato skutečnost však nemá vliv na kvalitu výuky. V 1. až 5. ročníku jsou dvě hodiny tělesné výchovy rozděleny do dvou dnů v týdnu, žáci 6. až 9. ročníku mají výuku povinné tělesné výchovy pouze jeden den v týdnu (dvouhodinovky).

Škola je propojena s velkou moderní sportovní halou. Její prostorové uspořádání umožňuje i výuku dvou vyučovacími jednotkami současně. Sportovní hala je udržovaná v čistotě a má dostatečné množství šaten a sociálních zařízení. Náradí pro gymnastiku je přehledně uloženo v nářadovně, není poškozené. Součástí sportovního vybavení školy je i větší sportovní areál (v těsné blízkosti školy), který má udržovanou travnatou plochu pro malou kopanou, běžecký ovál se sprinterskou rovinkou, dvě hřiště na odbíjenou a sektory pro vrh koulí a skok vysoký. V areálu je i sektor vyhrazený pro skok daleký. V době inspekce byl odrazový prostor pro skok daleký v rekonstrukci. V areálu je sociální zařízení a sklad náčiní pro atletiku. Kabinet tělesné výchovy má odpovídající vybavení, je v něm i dostatek míčů pro efektivní nácvik základních míčových her. Pro lyžařský výcvik žáků má škola vhodné lyžařské vybavení.

Všechny sledované hodiny tělesné výchovy byly vyučujícími připravené, převážná většina z nich byla pro žáky vysoce efektivní a zajímavá. Učitelé respektovali motorické schopnosti a fyzické předpoklady žáků jednotlivých ročníků, stanovené cíle vyučovacími hodinami byly plněny. Vyučovací hodiny se zaměřením na pohybovou přípravu, posilování žákovského organismu a nácvik atletických disciplín měly vysokou úroveň jak po stránce metodické a organizační, tak i z hlediska efektivního využití vyučovacího času.

Pozitivní hodnocení žákovských výkonů podporovalo jejich zájem o tělesnou výchovu a sportovní reprezentaci školy. Žáci školy se pravidelně zúčastňují většiny sportovních soutěží v rámci oblasti a okresu. V žákovských sportovních soutěžích dosahují velmi dobrých výsledků. V letošním školním roce se umístili na předních místech v Běhu mládeže, halové kopané, stolním tenisu, florbale a košíkové. Družstvo starších žákyň vyhrálo okresní soutěž ve volejbale, v krajském kole se žákyně umístily na místě pátém.

V průběhu hospitovaných hodin tělesné výchovy nebyly zjištěny nedostatky ve vzájemné komunikaci mezi vyučujícími a žáky.

Učební osnovy i tematické plány učiva jsou plněny. Plánování a příprava výuky, organizace, formy a metody výuky, materiální a psychohygienické podmínky, interakce a komunikace, motivace a hodnocení jsou příkladné. Celkově má výuka tělesné výchovy vynikající úroveň.

Občanská výchova a rodinná výchova

Ve všech třídách 2. stupně je vyučována jedna hodina občanské výchovy a jedna hodina rodinné výchovy týdně. Ze zápisů v třídních knihách vyplývá, že učební plán je dodržován. Nebylo shledáno neplnění osnov. Obsah učiva je zpracován v tematických plánech. Tyto obsahují spíše strohý výpis učiva, které bude probíráno. V některých případech je učivo plánováno velmi obecně. Prostředky výchovného působení nejsou stanoveny. Výuka občanské i rodinné výchovy probíhá v kmenových učebnách, jejichž prostředí je estetické a pro výuku podnětné.

Z hlediska organizace v úvodu hodin žáci z paměti uváděli aktuality, na které vyučující navázala doplňujícími otázkami. V této části hodin byli žáci aktivní, i když odpovídali většinou jedním slovem. Pak následoval výklad vyučující a diktování dlouhých zápisů do poznámkových sešitů. Výuka byla zpestřena zařazením herních činností, a to kvízů a her rozvíjejících u žáků všeobecný rozhled, využito bylo video. V této části hodin převažovala nauková složka předmětu (žákům byla předkládána především faktografie) nad výchovnou. Formy a metody výuky vedly k dominantnímu postavení vyučující a spíše k pasivním postojům většiny žáků.

Jako motivace bylo využíváno aktuální politické dění a zajímavost témat. Hodnocení žáků v hodinách nebylo výrazné.

Vzhledem k naukovému pojetí předmětu nebyli žáci stimulováni k formulování vlastních

myšlenek, názorů a postojů, neměli možnost srovnávat názory své s názory svých vrstevníků. Žáci se jen výjimečně vyjadřovali v celých větách.

Podmínky výuky, plánování a příprava výuky, organizace, formy a metody, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako průměrné. Celkově je úroveň výuky hospitovaných hodin občanské výchovy a rodinné výchovy hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě hospitací na 1. i 2. stupni základní školy, studia pedagogické dokumentace a na základě rozhovorů s vyučujícími a posouzení materiálně technického zázemí školy je kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY A ŠKOLNÍHO KLUBU

Ve škole pracuje celkem pět oddělení školní družiny a jedno oddělení školního klubu. V současnosti je ve školní družině zapsáno 109 žáků a ve školním klubu 25 žáků. Školní družina i školní klub zajišťují pravidelný ranní (6:30 h - 8:00 h) a odpolední provoz (10:30 h - 6:00 h) a provoz o prázdninách (s výjimkou vánočních). Jako součást školní družiny pracuje také jeden zájmový útvar, a to kopaná.

Odborná i pedagogická způsobilost vychovatelů i jejich osobní zaměření kladně ovlivňuje kvalitu práce ve všech odděleních. Čtyři oddělení školní družiny a školní klub mají své vlastní prostory pro činnost, jedno oddělení pracuje v kmenové třídě po skončení výuky. Všechny prostory jsou vhodně, účelně a vkusně vybaveny a vyzdobeny pracemi žáků. Všechna oddělení využívají ke své činnosti také školní aulu, školní hřiště s průlezkami a velkou sportovní halu. Zásady bezpečnosti a psychohygieny jsou dodržovány, pitný režim je zajištěn umístěním automatu na nápoje.

Zvolená výchovně vzdělávací činnost vychází z plánu činnosti, který rozpracovávají vychovatelky na celý následující týden vždy společně v pátek. Vnitřní řád školní družiny a klubu je funkční, dokumentace je vedena v souladu s § 9 vyhlášky č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech. Počty žáků jsou v souladu se všemi vykazovanými dokumenty. Všichni vychovatelé jsou členy pedagogické rady a spolupracují s učiteli školy při řešení vzniklých problémů. Šikaně je předcházeno rozhovory s žáky, vhodnou skladbou zaměstnání a dostatkem zajímavých činností v odděleních. Školní družina i školní klub se dostatečně prezentují na veřejnosti různými zajímavými akcemi - lampiónový průvod, větrníkiáda, dýňová slavnost, vystoupení pro důchodce, dárečky k Vánocům, dětský karneval, vystoupení ke Dni matek, topení Morany, pouštění lodiček, prázdninovými pobyty žáků školního klubu v různých zemích - Německo, Anglie, Mexiko, vystoupením školního klubu k Vánocům na Ministerstvu životního prostředí a další.

Při vlastní činnosti školní družiny a klubu je ponechán dostatečný prostor výběru činností žákům, zejména u starších žáků ve školním klubu. Veškeré aktivity jsou přiměřené a atraktivní, patří k nim hry, soutěže, turistika, pokusy, modelářství, výtvarná a pracovní činnost, dramatika, návštěva Prahy a jiné. V rámci týdenního programu jsou činnosti pravidelně střídány, čas je věnován i přípravě na vyučování formou didaktických her či využitím časopisů. Vytvořením pozitivního komunikačního prostředí a pestrostí práce je zajištěn velký zájem a spokojenost s prací školní družiny i školního klubu ze strany žáků i rodičů.

Podmínky výchovně vzdělávací činnosti, kvalita řízení, organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti školní družiny a školního klubu včetně motivace a komunikace jsou příkladné. Celkově je kvalita výchovně vzdělávací činnosti školní družiny a školního klubu hodnocena jako vynikající.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy zahrnuje oblasti: personální, počtu žáků, výchovně - vzdělávacího procesu, vztahových otázek a budovy školy. Všem pracovníkům školy byla dána možnost podílet se na její tvorbě. Této koncepci odpovídá roční plán školy, který zohledňuje stanovené priority, a to co nejvyšší odbornou a pedagogickou způsobilost, snahu posílit mužský prvek ve školství, kvalitní výuku cizích jazyků, rozvoj tělesné kultury, aby dítě chodilo rádo do školy a nižší počty žáků ve třídách. Přibližně jednou za dva týdny je konána porada všech pedagogických pracovníků a z ní vyplývající úkoly pro další období jsou zveřejněny ve sborovně. Pro žáky se specifickými poruchami učení jsou zpracovány individuální plány. Nedostatky byly shledány v absenci zapracování úprav osnov z roku 1998 do tematických plánů učiva a tím i jejich nerespektování v průběhu výuky, jak je uvedeno v kapitole hodnocení kvality vzdělávání - 1. stupeň.

Oblast plánování je hodnocena jako průměrná.

Organizování

Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Příjemnou atmosféru školy navozuje využívání hudebního motivu místo zvonění. Škola se řídí při své činnosti organizačním řádem, školním řádem a pracovním řádem pracovníků škol a školských zařízení. Organizační řád obsahuje přehledné grafické schéma organizačního členění školy. Podrobně jsou rozpracovány kapitoly postavení a funkce školy, vztah k nadřízeným orgánům a vnitřně organizační členění školy. Kompetence a odpovědnost ředitele, zástupkyně a výchovné poradkyně je součástí tohoto organizačního řádu. Organizační struktura školy umožňuje její účinné řízení. Školní řád obsahuje výčet povinností a zákazů pro žáky, nejsou v něm začleněna práva žáků. Pracovníci školy i žáci mají přístup ke všem potřebným informacím. Pedagogický sbor je informován bezprostředním kontaktem s vedením školy, na poradách a vývěskami ve sborovně, rodiče prostřednictvím deníčků, žákovských knížek a na třídních schůzkách. Třídní schůzky jsou organizovány nejméně třikrát do roka, častěji v 1. ročnících, před lyžařským kurzem a pro rodiče vycházejících žáků. Případný neprospěch či závažné porušení pravidel chování žákem sděluje škola rodičům úředním dopisem před vydáním vysvědčení, případně jsou rodiče zváni do školy. Náměty a připomínky rodičů jsou využívány. Připomínky a podněty pracovníků využívá vedení školy v oblasti řešení výchovných problémů, návštěvy doplňkových akcí. Pedagogický sbor spolurozhoduje o čerpání FKSP i o vnějších úpravách školy. Předmětová komise je ustanovena na 1. stupni. Výroční zpráva poskytuje dostatek informací a slouží škole jako zdroj sebehodnocení. Škola pořádá každoročně akce pro rodiče i širší veřejnost - více je uvedeno v „Dalších zjištěních“.

Oblast organizování je hodnocena jako nadprůměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Pro pozitivní vývoj školy je využívána v maximální možné míře odbornost výuky. Rovněž jsou

využívány jedinečné schopnosti pracovníků (organizování volného času žáků výzdoba školy) a dobré nápady (netradiční akce, velikonoční vajíčka, zpívání koled s rodiči). Začínajícím učitelům se věnují ředitel školy a zkušení pedagogové. Směrem k začínajícím učitelům je více zaměřena kontrolní a hospitační činnost vedení. Dle ředitele školy se problémy vyskytují v možnosti poskytování odborných rad, pokud ve škole není vyučující s příslušnou odbornou způsobilostí. Vedení školy podporuje vzdělávání učitelů především v oblastech potřebných pro výuku cizích jazyků. Učitelé i vychovatelé se účastní vzdělávacích akcí organizovaných Službou škole Svitavy či Pedagogickým centrem Hradec Králové. Pozitivem je skutečnost, že všichni pedagogové ovládají práci s počítačem. Pravidla pro stanovení osobních příplatků jsou stanovena a zaměstnancům známa. Zohledňováno je spolehlivé a včasné plnění úkolů, výuka v prvních ročnících, opravy sešitů, práce s integrovanými žáky, správcovství kabinetů a práce nad rámec pracovních povinností. Systém pravidelného hodnocení pracovníků není vytvořen. Vlastní hodnocení školy je zveřejněno ve výroční zprávě a v Litomyšlské ročence.

Oblast vedení a motivování pracovníků je hodnocena jako nadprůměrná.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní systém vychází z organizačního uspořádání školy a plánu práce na školní rok. Kontrola výchovně vzdělávacího procesu je prováděna formou: kontroly práce výchovného poradce (ředitel školy), kontroly práce třídních učitelů (ředitel školy), hospitační činnosti (ředitel školy a zástupkyně), kontrolou pedagogické dokumentace (zástupkyně ředitele školy). Kontrolu provozu školy provádí zástupkyně. Z hospitační činnosti vedou ředitel školy i zástupkyně písemné záznamy. Ve školním roce 2000/2001 byl realizován nižší počet hospitací v souvislosti s onemocněním zástupkyně ředitele. Kontrol během přestávek využívá ředitel školy k osobním kontaktům s pedagogickými pracovníky. Závěry z kontrolní činnosti jsou předmětem jednání pedagogických rad. Informace získané z kontrol jsou vodítkem při stanovení výše osobního ohodnocení. Výsledky kontrolní činnosti jsou projednávány osobně s každým pracovníkem a jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Ke sledování úrovně slouží výsledky žáků v okresních soutěžích. V minulosti byly pro kontrolu kvality práce a hodnocení výsledků učení žáků využívány testy „KALIBRO“. V současné době používány nejsou. Při kontrolní činnosti vedení školy nezaznamenalo naukové pojetí výuky občanské výchovy a nezpracování úprav osnov z roku 1998 do tematických plánů učiva.

Kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Na základě výsledků hodnocení plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků a kontrolních mechanismů je kvalita řízení školy hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Škola je samostatný právní subjekt s příspěvkovou formou hospodaření. Činnost školy je vymezena ve zřizovací listině platné od 1. ledna 2001 podle § 15 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol, ve znění pozdějších předpisů. Zřizovací listina splňuje všechny náležitosti dané platným právním předpisem. Poslední rozhodnutí o zařazení do sítě

škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 1287/98 ŠÚ Svitavy ze dne 30. září 1998 odpovídá zřizovací listině. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol obsahuje veškeré náležitosti dané zákonem č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. V ZŠ je zaměstnáno celkem 39 pracovníků, z toho 32 pedagogických, 6 provozních a 1 účetní. Ředitel školy byl do funkce jmenován v souladu s ustanovením § 12 odst. 4 písm. d) zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 1. srpna 1992.

Namátkou vybraná personální dokumentace pracovníků školy obsahovala doklady potřebné pro stanovení funkce, platové třídy a platového stupně (pracovní smlouvu, pracovní náplň, podklady pro zápočet praxe, doklady o odborné a pedagogické způsobilosti a platový výměr). Ve dvou případech chyběl doklad o vzdělání. U dvou pedagogických pracovníků chyběl doklad o délce mateřské dovolené a tím nebylo možno provést kontrolu zařazení do příslušného platového stupně.

Pro odměňování zaměstnanců má škola vypracován „Vnitřní mzdový předpis pro III. ZŠ Litomyšl“, který specifikuje některá ustanovení zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech v platném znění a nařízení vlády ČR č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací v platném znění (dále jen NV).

Při namátkové kontrole platového zařazení vybraných pracovníků byl v jednom případě zjištěn chybný zápočet mateřské dovolené a zařazení do vyššího platového stupně. Tím byl porušen § 5 odst. 1 e) nařízení vlády č. 251/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Podmínky pro vyplácení osobních příplatků jsou upraveny ve vnitřním mzdovém předpisu a jsou vypracována „Pravidla pro stanovení osobních příplatků“. Mimořádné odměny byly v roce 2000 vyplaceny celkem dvakrát na základě písemného zdůvodnění a byly přiznávány za úspěšné splnění mimořádného nebo zvláště významného pracovního úkolu. Při vyplácení nadtarifních složek mezd je postupováno v souladu s výše uvedeným nařízením vlády. Zvláštní příplatky jsou poskytovány pouze za třídnictví v souladu s § 9 odst. 3 výše uvedeného NV. Vedoucím zaměstnancům jsou vypláceny příplatky za vedení dle § 8 uvedeného NV se zřetelem na organizační schéma školy.

Na rok 2000 byl organizaci stanoven limit počtu pracovníků a prostředků na platy. Podle účetních dokladů, mzdových rekapitulací a mzdových listů za rok 2000 nebyl tento limit překročen. Výkaz Škol (MŠMT) P1-04 je za rok 2000 vypracován na počítači a uvedené údaje odpovídají účetní evidenci.

Pohyb finančních prostředků v hotovosti je účtován v pokladní knize. Jednotlivé účetní případy jsou doloženy pokladními doklady. Kontrolou bylo zjištěno, že u výdajových pokladních dokladů č. 1/IV a 20/XI byl vystaven neprůkazný doklad pouze na „Potraviny“, čímž byl porušen § 7 odst. 1) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. U cestovních příkazů byly administrativní nedostatky odstraněny v průběhu kontroly.

Hodnocení čerpání neinvestičních výdajů (dále jen NIV), ostatních neinvestičních výdajů (dále jen ONIV)

Porovnáním rozpisu závazných ukazatelů rozpočtu NIV se skutečným čerpáním nebylo zjištěno překročení těchto závazných ukazatelů. Platy a odvody na zdravotní a sociální pojištění byly plně hrazeny ze státního rozpočtu z přidělených prostředků NIV. Z přidělených prostředků na ONIV byly zakoupeny učební pomůcky, ochranné pomůcky a hrazeny náklady na další vzdělávání pedagogických pracovníků, cestovné a kurzy plavání.

Z roční účetní uzávěrky školy vyplývá, že přidělené mzdové prostředky byly zcela vyčerpány.

Porovnáním nákladů a výnosů a přidělených finančních prostředků bylo zjištěno, že organizace dosáhla kladného výsledku hospodaření. Tato částka byla převedena do fondu odměn a fondu rezervního.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

V rozsahu kontroly uvedené ve zprávě nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Škola nabízí žákům využití volného času v kroužcích šachů a dívčím klubu.
- V 7. - 9. ročníku je následující nabídka volitelných předmětů: literární seminář, cvičení z matematiky, informatika, sportovní výchova, chemická praktika, biologická praktika, anglická konverzace, německá konverzace.
- Jako nepovinné předměty jsou vyučovány pohybové a sportovní aktivity (fotbal, vybíjená, gymnastika, volejbal, florbal).
- Ve školním roce 1999/2000 se žáci školy zapojili do projektů:
 - „Tereza - Modré nebe“ v rámci něhož sledovali kyselost deště, přízemní ozón a další ekologické údaje v Litomyšli.
 - „Stonožka - na vlastních nohou“.
- Škola podporuje mimoškolní činnost žáků: sazky v Domě dětí a mládeže, soutěže „HIP HAP HOP“, studijní pobyt v SRN.
- Škola pořádá zpívání koled na nádvoří, výstavu žakovských prací, pouštění draků, karneval na ledě, předvánoční besídka, karneval ve škole, pálení čarodějnic.
- Uznání se škole dostalo za ekologickou akci sběr vybitých baterií.
- Žákyně 8. a 9. tříd se umístily na 1. místě v okresním kole ve stolním tenise jednotlivců a na 2. místě v okresním kole ve stolním tenise družstev.
- Kontrolou souborů žakovských knížek několika tříd byla zjišťována četnost pochval, negativních zápisů a jejich formulace. V žakovských knížkách všech kontrolovaných ročníků převládá počet negativních sdělení nad pozitivními. V některých třídách nebylo pochvalných sdělení rodičům využíváno vůbec. Formulace některých sdělení nebyla dobře promyšlená.
- Z 163 vyhodnocených dotazníků ČŠI, zadaných rodičům žáků školy vyplynulo velmi příznivé celkové hodnocení školy rodičovskou veřejností, zejména na 1. stupni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Docházkový sešit školní dužiny.
2. Hospitační záznamy ředitele a zástupkyně ředitele.
3. Individuální vzdělávací plány pro žáky vývojovými poruchami učení.
4. Kolektivní smlouva ze dne 26. dubna 2001, příloha č. 1, - Pravidla čerpání z fondu FKSP.
5. Koncepční zásady školy ZŠ Litomyšl T. G. Masaryka 1145, okres Svitavy.

6. Mzdové listy za rok 2000.
7. Mzdová rekapitulace za rok 2000.
8. Osobní spisy vybraných pracovníků.
9. Organizační řád školy a přílohy ze dne 20. prosince 2000.
10. Personální dokumentace.
11. Plán práce školy pro školní rok 2000/2001.
12. Platová inventura k 1. září 2000.
13. Pravidla pro stanovení osobních příplatků ze dne 2. října 2000.
14. Protokol o opravné zkoušce.
15. Přehled výchovně vzdělávací práce ve školní družině.
16. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 1287/98 ŠÚ Svitavy z 30. září 1998.
17. Řád pracovny chemie.
18. Rozvrh hodin na školní rok 2000/2001.
19. Seznam pracovníků ze dne 30. ledna 2001.
20. Struktura řízení školy.
21. Školní řád ZŠ Litomyšl T. G. Masaryka 1145, okres Svitavy.
22. Tematické plány učiva hospitovaných předmětů.
23. Třídni knihy za školní rok 1999/2000 VIII. A, VIII. B.
24. Třídni knihy II. A, II. B, III. A, III. B za školní rok 2000/2001.
25. Třídni výkazy a katalogové listy žáků IX. tříd ze školního roku 2000/2001.
26. Upravený rozpočet k 1. říjnu 2000 ze dne 25. října 2000.
27. Vnitřní mzdový předpis pro III. ZŠ Litomyšl.
28. Výběr žákovských sešitů a žákovských knížek.
29. Výkaz o ZŠ podle stavu k 30. září 2000.
30. Výkaz škol (MŠMT ČR) P1-04 ze dne 18. ledna 2001.
31. Výkaz zisku a ztráty za rok 2000.
32. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000.
33. Zápisní lístky pro nepravidelnou docházku do ŠD.
34. Záznamy o práci ve volitelných předmětech.
35. Záznamy o práci v nepovinných předmětech.
36. Zápisy z pedagogických rad.
37. Zřizovací listina školy, Litomyšl 8. prosinec 1992.
38. Změna zřizovací listiny - Zřizovací listina školy platná od 1. ledna 2001.

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávání v hospitovaných předmětech je hodnocena jako velmi dobrá, kvalita řízení jako průměrná.

Na základě zjištěných skutečností v oblasti hodnocení kvality výuky ve sledovaných předmětech, hodnocení kvality výchovně vzdělávací činnosti školní družiny a školního

klubu, kvality řízení, i s přihlédnutím k dalším významným zjištěním, je škola celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Na 1. stupni ve druhých a třetích ročnících nebyly respektovány úpravy osnov z roku 1998 schválené MŠMT ČR dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98 s platností od 1. září 1998.

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Ve dnech 8. - 16. ledna 1996 byla ve škole realizována komplexní inspekce. Od této inspekce se zlepšily psychohygienické a materiální podmínky školy, které byly v době, kdy ZŠ byla v budově gymnázia, negativně ovlivňovány stísněnými prostorovými možnostmi. Škola se přestěhovala do moderní nově postavené samostatné budovy. Původní koncepční záměry - realizovat vzdělávací program obecná škola nebyly naplněny. V oblasti vzdělávání zůstávají i nadále organizace, formy a metody vyučujících na 1. stupni ve srovnání s pojetím výuky na 2. stupni progresivnější.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Božena Šifnerová	
Členové týmu	Mgr. Jana Richterová	
	Mgr. František Víšek	
	Daniela Kmentová	
	Lenka Hrubá	

Ve Svitavách dne 28. června 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. července 2001

Razítko

Ředitel školy**Podpis**

Mgr. Pavel Jirsa

Pavel Jirsa v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Okresní úřad Referát školství	01-07-16	104 220/01-2607
Zřizovatel: Městský úřad Litomyšl	01-07-16	104 221/01-2607

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Nebyly podány